Анул I. № 1. 5 копейчй. Думиникъ 7 Априліе 1913.

ГЛАСУЛ БАСАРАБІЕЙ

Ку чеде дин урмъ штирй дин тоатъ лумеа.

Адреса Редакціей: Кишинев. Пушкинская 5.

Плата пе ун ан:
Пентру Россія . . . . . 3 рубле.
Пентру алте църй . . . . . 5 »
Мърчиле стреине ну се примеск.

Се типъреште одатъ пе съптъмынъ.
Редактор-Едитор: **Гр. Д. Константинеску.**
Редакція есте дескисъ ын тоате зилеле де лукру де ла 10—4 чеасурй.

Такса пентру ынштіинцърй:
Рындул петит пе фаца ынтыіа . . . . . 10 копейчй.
» » пе а патра . . . . . 5 »
» » пе а доуа ши а треіа . . 15 »
Пентру ынштіинцъриле ку анул—дупъ ынвоіалъ.

Тоате скріериле тримисе спре типърире ын газета «Гласул Басарабіей» сунт сокотите де Редакціе ка фъръ платъ, дакъ деспре ачеаста ауторій ну аминтеск пе скріериле лор.

7 Априліе 1913.
Думиника Флорійлор. Ынтрареа Домнулуй ын Іерусалим.
Де Луній се ынчепе съптъмына Патимилор.

Де ла Редакціе.

Чине дореште съ сприжине «Гласул Басарабіей», съ биневоіаскъ а не тримите **плата пе ун ан ыннаинте**, сау чел пуцин пе жуматате де ан,—**алтфел, нумърул 2 ну ва фи тримис.**

Паралеле рог съ фіе тримисе нумай ын *Кишинэу, Пушкинская № 5*, **Григоріе Д. Константинеску.**

Авынд доринца, ка газета **«Гласул Басарабіей»** съ айбъ кыт май мулцй четиторй, динтре кари съ се ши ынскріе ла дынса,—Редакціа преа плекат роагъ пе тоцй, кари аций примит ачест нумър, съ биневоицй а ынштіинца деспре ачеаста ши пе чейлалцй фраций Молдовенй.

Редакціа.

Кътръ Четиторй.

Динтре тоате нороаделе, кари алкътуіеск Ымпърція Русаскъ, нородул молдовенеск дин Басарабіа, фъръ ындоіалъ, есте чел май ынапоіет, чел май ынтунекат нород, кареынкъну-шй дъ самъ ничй пынъ акума, де ростул че-л аре ын луме, де кіемареа че оаре пе ачест пъмынт!—Ши ачеаста, ну дин причина, кред еу, а ымпрежурърилор ын каре а тръит пынъ акума, дар май мулт дин причина боалей де каре суфере молдованул ын кіар тоате църиле локуите де ел—**Непъсареа!** Ши де ачеастъ непасаре ну есте виноват атыта молдованул ынтунекат, каре н-аре путинца, дар ничй бунъвоинца де а се лумина, макар прин мижлоачеле че-й сунт пусе ла ындъмынъ,—дар виноваций сынт ачеіа динтре молдовенй, кари, де ши сынт ынвъцаций прин школй шишй дау самъ де чине сунт ши де даторіа сфынтъ че о ау кътръ фрацій лор ынтунекацй, тотушй стау непъсъторй фацъ де дыншій, ба че-й май дурерос, уніа се уйтъ астъзй ла молдованул ынтунекат, ла царан, кіар ку диспрец.

Ну тот аша ведем ла алте нороаде, кари ынтребуинцазъ тоате мижлоачеле, се жертфеск пынъ ла лепъдаре де сине, **пентру пъстрареа граюлуй лор стръмошеск**, пе каре-л юбеск ка ши пе чеа май скумпъ моштенире, ръмасъ де ла стръмошй, ши лукреазъ неынчетат пентру чіоплиреа, ындрептареа ши ыннълцареа луй,—пентру къ нумай прин граюл стръмошеск, **прин лимба ноастръ дулче, молдовенеаскъ**, се пъстреазъ ын ной юбиреа де неам,—интрынса се оглиндеште ынцелепчюнеа неамулуй ностру, бунътатеа суфлетулуй ши треапта са де пропъшире.

Дин причина непъсърій ши а липсей де юбире кътръ неамул дин кари се траг, мулцй динтре молдовеній дин Басарабіа ничй ну вреу съ ворбіаскъ молдовенеште, ба вре-о кыцйва ну с-ау рушинат съ-мй спуіе ын фацъ, кынд ын 1906 ам фост нумит ынвъцътор ла семинарюл дин Кишинэу де лимба молдовенеаскъ:—«ла че драку май требуе ши лимба ачеаста ын школъ, кынд ной авем невое де чеа русаскъ»!?...

Дар дин ачештіа сунт пуцинй ын Басарабіа, кари ну-шй юбеск лимба стръмбшаскъ, кари калкъ ын пичоаре аминтириле сфинте дин трекут, «кари кужетъ ынтр-о лимбъ стреинъ ши кари-шй фак паркъ о мындріе токмай дин ачеастъ рушине!»

Басарабіа есте локуитъ де рушй, булгарй, немцй, еврей ш.а, кари се пот луа дрепт пилдъ де мункъ ши де юбире де неам ши лимбъ. **Дар ной тотушй тръим ын чеа май примеждіоасъ непъсаре, каре дуче нородул молдовенеск ла пеире!**

Оаре н-а венит времеа ши пентру молдованул ностру ынтунекат, съ-шй луминезе минтеа, съ-ішй ынтъріаскъ воинца ши сымцириле, съ поатъ деосеби бинеле де ръу,—съ дештепте ын суфлетул луй ачеле порнирй, кари алтъдатъ ау фъкут слава ши търіа неамулуй молдовенеск, — съ змулгъ дин ръдъчинй амърычюнеа, непъсареа, деснъдеждеа ши тот че і-а отръвит суфлетул пынъ акума?

Пынъ май ієрй ау скрис ши газетеле русештй де стареа ын каре се гъсеште молдованул ностру ын времеа де фацъ, арътынду-се ши ла причиниле, кари ау адус не молдован ын аша старе, ынтре алтеле—**липса де школе**, ын кари съ се ынвеце, макар чей 2 анй де ла ынчепут, ын лимба молдовенеаскъ, ка челе динтый куноштинцй деспре кутаре сау кутаре лукру, съ фіе копилулуй лъмурите ын лимба пе каре о ворбеште акасъ, пынъ ла ынтрареа ын школъ. Нумай дупъ ачеаста с-ар путеа май ушор трече ши ла лимба русаскъ, пе каре орйчине требуе с-о ынвеце, ка авынд невое де дынса май департе.

Ну демулт ам четит іар кувинтеле: «Даций молдованулуй **Карте Молдовенеаскъ** ын школе»!

Дакъ ынсъ ачеаста ну-й ку путинцъ ын школе, молдовеній пот гъси «картеа молдовенеаскъ» ынтр-о газетъ, скрисъ ын лимба молдовенеаскъ!

А стрига ын гура маре ымпотрива стъпынірій русештй, къ еа ну вре съ деіе дезлегаре пентру а се ынваца ын школе ын лимба молдовенеаскъ, къ еа, стъпыниреа, есте виноватъ, прин политика ей де русификаре, де стареа де плынс, ынтунекатъ, ын каре се гъсеште молдованул ын Басарабіа, де ну-л май куноштй, ничй дупъ грай, ничй дупъ ымбръкъминте, ничй дупъ трай, че а фост ел май ыннаинте, ши че ар фи путут съ фіе акума,—с-ау гъсит мулцй дин «фрацій» луй!..

Дар че фолос дин ачестеа?

Ши оаре сунт дрепте тоате ачесте ынвиновъцирй асупра стъпынірій русештй?

Еу въд причина ачестор «ненорочирй» ын алтъ парте,—токмай ын непъсареа, де каре ам поменит май сус!

Къчй ну май пуцин адеварат есте, къ стъпыниреа русаскъ, де ла 1905 ынкоаче, дупъ кыт с-а путут, а дескис друмул дестул де ларг, пентру ка молдовеній съ се поатъ лумина ши дештепта прин карте молдовенеаскъ.

Май ынтый с-а дат дезлегаре, съ се алкътуіаскъ ын Кишинэу **«Обштіа Молдовенеаскъ дин Басарабіа»**.

Мындру ши фрумос ера ачел букет молдовенеск, каре фъгъдуіа мулт пентру віитор, дар, дин ненорочире, ынкъ дин зіуа де 12 Декемвріе 1906 с-а десфъкут,—ка съ ну се май алкътуіаскъ ничй пынъ ын зіуа де астъзй!

Оаре стъпыниреа а фост виноватъ де ачеаста?

Ну! — Причина-й алта.—

Дин тоамна анулуй 1906 лимба молдовенеаскъ се ынвацъ ын Школа Епархіалъ де Фете ши ын Семинарул дин Кишинэу, ын каре се ынвацъ ши кынтареа бисеричеаскъ молдовенеаскъ, ка ши ын школа прегътитоаре пентру кынтърецій бисеричештй.

Де ла Октомвріе 1906 с-а дескис ши типографіа Епархіалъ дин Кишинэу, пентру типъриреа кърцилор бисеричештй ын лимба молдовенеаскъ.

ОТЕЛУЛ СЕ АФЛЪ ЫН МИЖЛОКУЛ ОРАШУЛУЙ ЫН АПРОПІЕРЕ ДЕ АШЕЗЪМИНТЕЛЕ ШИ тоате бънчиле де кредит.

ОТЕЛУЛ (гостинница) ШИ РЕСТОРАНУЛ „НАЦІОНАЛ“ Н. Р. Капмаре

Кишинев. Александровская ул., колц ку Купеческая, каселе К. Л. Балтага.

НУМЕРЕЛЕ **КУ АШТЕРНУТ ШИ** електричитате де ла 1 р. 50 к. пынъ ла 4 рубле.

Къзй (ване) пентру скалдат.

ТЕЛЕФОН.

Спре штіінцъ.

Ла Редакціа газетей **«Гласул Басарабіей»** се примеск пентру тълмъчит, дин лимба русаскъ пе чеа молдовенеаскъ ши динпотривъ, тот фелюл де скріерй литераре, кърцй, брошурй, документе, хотърырй жудекъторештй, дърile де самъ але товъръшилор де кредит ши алтеле—**ку прецурй іефтине.**

Ын тоатъ Басарабіа преуцій ау дезлегаре съ служаскъ ши съ проповедуіаскъ ын бисеричй ын лимба молдовенеаскъ.

Тоцй домній губернаторй—де ла 1905 ынкоаче—на-у зис **«ну»** кынд ли с-а черут дезлегареа пентру вре-о **газетъ** ын лимба молдовенеаскъ!

Молдовенилор ли с-а дат путинца съ айбъ ши кърцй молдовенештй ши газете ын лимба лор, **ка съ се дештепте, съ се луминезе!**

Дар оаре стъпыниреа русаскъ есте виноватъ дин Басарабіа къ Молдовеній ну се фолосеск, ын нумър май маре, съ четіаскъ кърциле ши газетеле кари се типъреск ши акума?

Мулцй оаре ау четит газетеле молдовенештй, кари ау фост типърите пынъ акума ын Кишинэу: **«Басарабіа»**, **«Віаца Басарабіей»** ши «Молдованул?»

Унде-с ачесте газете?—Чине-й виноватул, къ еле астъзй ну май тръіеск? Каре-й причина, каре ле-а скуртат аша деграбъ віаца?

Стъпыниреа?

Ничйодатъ!

Виноваций де ачеаста сынт ынсушй Молдовеній, кари н-ау сприжинит ла време пе ачеіа, кари с-ау

апукат де газетъріе молдовенеаскъ!

Ши ачеаста нумай дин *непъсаре!*

Тоцй стригъ къ требуе **макар о газетъ** съ айбъ ши молдовеній ын Басарабіа, дар кынд іесъ газета ла лумина зилей, тоцй фуг де дынса, ка де чюмъ: ба къ ну штіу съ четіаскъ, ба къ ну-й скрисъ пе лимба ынцелеасъ де тоцй, ба къ ну-й токма дупъ плакул фіекъруіа!...

Оаре де че рушій, немцій, турчій, арменій, еврейй татарій, ши тоцй чейлалцй дин ымпъръціа русаскъ ау кърцй ши газете ын лимба лор національ? Де че?

Де ла 1908 се типъреште ын Кишинъу журналул бисерическ **«Луминъторюл.»** Дакъ преуцій н-ар фи ындаторицй съ плътіаскъ 5 рубле пе ан фіекаре пентру типърирeа луй,—демулт с-ар фи дус пе лумеа чеалалтъ, ка ши челе 3 газете, де каре ам поменит май сус!

«Уна, къ-й скумп таре—5 рубле, ал дойлеа, **ну фаче политикъ**...

Іака де че се фереск молдовеній,—**де скумп**!...

Скумп ши паче!...

Д-апой оаре пентру типъритул уней газете ын лимба молдовенеаскъ ну се келтуіеск май мулцй банй де кыт пентру уна русаскъ?

Даръ тримисул прин поштъ? Да челелалте келтуелй, пе каре ле аре редакціа уней газете?

Бине ар фи,—ши нумеле луй с-ар скри ку букй де аур ын историа неамулуй молдовенеск дин Басарабіа, дакъ с-ар гъси вре-ун «патріот», каре съ жертфіаскъ пентру луминарeа «Фрацилор» луй—макар ун миліон де рубле!... Атунчй ши газета ар фи май іефтинъ... с-ар ымпърци фіекъруіа ши фъръ платъ, ши аша с-ар лумина тоцй ын Басарабіа!...

Дар фіиндкъ ачеаста ну-й ку путинцъ ын времуриле ачестеа аша де «греле»... еу, хотърынду-мъ съ типъреск газета ачеаста «**Гласул Басарабіей**», ам порнит ачест лукру, **маре ши сфынт**, нумай ку нъдеждеа къ ла «**Гласул Басарабіей,**» макар о парте дин молдовеній «ку рывнъ де словъ ши дух молдовенеск» ва ръспунде ши се вор адуна ла ун лок, ка астфел ымпреунъ съ лукръм пентру луминарeа фрацилор ноштри, кари ау невое де ажуторул ностру!

Унде фіекаре есте парташ, ши **морал**, ши **матеріал** (ку банй), пентру бинеле обштеск, аколо **ынтунерек ну поате съ фіе!**

Ши кынд есте ворба де **бинеле обштеск, трей рубле пе ан ну-й о пагубъ!**

Кынд се адунъ май мулцй ла ун лок пентру о фаптъ бунъ, пентру ун скоп маре,—**скоатерeа де ла ынтунерек ла луминъ а фрацилор ноштри Молдовенй**—атунчй ши путере се кыштигъ май мултъ, лумина се фаче май маре, скопул се ажунже май деграбъ ши бинеле че іесъ динтрынсул се фаче май ушор!

Ну есте тот аша, кынд фіекаре лукреазъ деопарте, деосебит, ръзлец де фрацій луй де ачелаш неам ши сынже, ши се ынгрижеште нумай де сине!...

Сау дакъ чинева чтеште о газетъ русаскъ, урмеазъ де аичй, къ газета молдовенеаскъ есте деприсос?!

Ши татарій четеск газетеле русештй, ши ку тоате ачестеа ау кърцй ши газете пре мулте! Де че?

Урмъриле непъсърій се въд акума,—ну май департе «**Инокентіевщина**», деспре каре вом ворби.

Нъдъждуіеск ши сынт ынкрединцат, къ ын журул газетей «**Гласул Басарабіей**», ка пе лынгъ о мамъ бинефъкътоаре, въ вецй адуна, фрацй Молдовенй, ын нумър кыт май маре, ка стрынс уницй съ не путем ымплини скопул че требуе съ урмърим фіекаре дин ной, карешй юбеште неамул, лимба ши патріа:

Дештептарeа ши луминарeа Нородулуй Молдовенеск дин Басарабіа, о унире фръцаскъ ынтре молдовенй, кари съ ръмые, ка ши пынъ акума, чей май супушй ши крединчіошй Крединцій ши Бисеричій ноастре Православниче, Мъріей Сале Ымпъратулуй Николай Александрович, Сынгурстъпыниторюл а тоатъ Россія—ши Патріей, пентру бинеле, феричирeа ши ынфлорирeа къреіа ной сынтем даторй *ын стрынсъ ынфръцире ку Рушій* а лупта неынчетат!

Нъдъждуіеск, къ газета «**Гласул Басарабіей**», апукынд калеа чеа дреаптъ, ва мерже сенин ши мындру тот ынаинте, деспикынд аній че вор урма..

Тотул атырнъ де ла драгосте ши бунъвоинцъ пентру ачест маре ши сфынт лукру!

Ку инима плинъ де букуріе тоцй Молдовеній требуе съ не ынкинъм ачестей зиле, ын каре, ка ши соареле, кынд се аратъ де ла ръсърит, іесе астъзй ла луминъ «**Гласул Басарабіей!**»

Съ не дештептъм макар акума, кынд ведем примеждіа ку окій, къ мыне ва фи поате пре тырзіу»,—ачеста-й «**Гласул Басарабіей!**«

Гр. Д. Константинеску.

М. Пони.

Еу ну мъ тем де моарте.

Еу ну мъ тем де моарте...
Ушор е де мурит,
Кынд штіу къ піер дин луме
Неплынс ши нежьлит!

Дар мулт мъ тем де віацъ,
Ах, греу е де тръит,
Кынд сынгур囊 ештй ын луме,
Сынгур ши неюбит!

Кум а фост жудекат Домнул ностру Іисус Христос ?

Пе времеа луй Іисус Христос путерeа жудекътореаскъ ын Іудеіа ера ынкрединцатъ ын мынилe а 73 де жудекъторй, алешй динтре чей май марй преуцй де ла Синагога дин Іерусалим. Ын фрунтeа лор ста май мареле Синагожій, нумит пе евреіеште **Наси**, адикъ «**Принц**» іар ка ажуторул луй ера «**Шаган**».

Ын времеа луй Іисус, **Наси**, адикъ прешединтеле, ера **Каиф**, сау дупъ Сф. Евангеліе «**Каіафа**», іар «**Шаган**», адикъ вицепрешединтеле, ера **Ханоан**, сау май скурт «**Ана**». Ачест маре трибунал сау сфат жудектореск се нуміа «**Санхедрин**» сау «**Тинедрин**». Ел се адуна ынтр-о касъ маре де піатръ, ымподобитъ ку мозаикурй, ши се нуміа «**Лихат-На-Газит**».

Ачеастъ касъ ера кіар ынлъунтру Синагожій.

Пентру жудекъцй марй требуіа съ фіе де фацъ тоцй чей **73** де жудекъторй «**Санхедриній**». іар пентру причинй май мичй ерау де-ажунс 23 де жудекъторй. Тоцй ачештіа жудекау дупъ лежиле (закоанеле) луй Моиси, іар правила лор жудекътореаскъ се нуміа «**Пентатеукул**».

Дупъ «**Пентатеук**», оріче осындире ера недреаптъ, дакъ ну се ымплиніау, ынтре алтеле, урмътоареле ындаторирй:

I. Съ се вестіаскъ породулуй **ку 40 де зиле ынаинте де жудекатъ** дин ушиле челор 480 де синагоже дин Іерусалим—**нумеле челуй ынвиновъцит, фапта пентру каре ва фи жудекат ши зіуа** сорочитъ пентру жудекарeа луй, пентру ка чел ынвиновъцит съ айбъ кынд луа куноштинцъ къ ва фи жудекат, іар ачей кари ар дори съ факъ мъртурисирй пентру ушурарeа ынвиновъцитулуй, съ се поатъ ынфъциша ла време ынаинтеа сфатулуй жудекъторeск

II. Ачел каре ынвиновъцеште, съ ну се афле принтре жудекъторй.

III. Марторій, ынаинте де а фи аскултацй, съ фіе черчетацй ку луаре-аминте кыте унул—деосебит.

IV. Съ се ынгъдуіаскъ ынвиновъцитулуй а-шй пуне марторй, ынтру дескъркаре, ши съ се аскулте ачей марторй.

V. Жудеката съ се факъ ынаинте де **жертва чеа де саръ**, адикъ зіуа, іар ну дупъ асфинцитул орй ынаинте де ръсъритул соарелуй.

VI. Жудеката съ ну се факъ ынаинтеа вре-уней сърбъторй.

VII. Марторій съ фіе аскултацй унул кыте унул, деосебит, іар ну ла ун лок; съ мъртурисіаскъ тоцй ла фел ши съ ну спуіе, къ чеіа че штіу ей ау аузит «де ла алцій», чи съ мъртурисіаскъ чееа че **ей сингурй ау възут сау ау аузит де ла чел ынвиновъцит.**

* * *

Кынд ынсъ а фост жудекат Іисус Христос, тоате ачесте правиле але «Пентатеукулуй» ау фост калкате де «Санхедрин», ынтру кыт:

I. Ну с-а вестит породул ку 40 де зиле ынаинте деспре нумеле, вина ши зіуа жудекъцій луй Іисус Христос, спре а се путеа афла марторй ынтру апърарeа Луй;

II. Дин гръдина Маслинилор, ын каре а фост принс ла міезул нопцій, Іисус Христос а фост дус, ну ын «**Лихат-На-Газит**», чи а фост дус пе фуриш ын каса Шаганулуй Ханоан, каре се афла пе мунтеле Маслинилор ши се нуміа «**Канеіот**»; ши аколо, фъръ марторй ши фъръ а фи ши алтъ луме фацъ, а фост жудекат ши осындит;

III. **Ынвиновъциторул** луй Іисус Христос ера **Каіафа**, ынсъ ачеста, ну нумай къ се афла принтре жудекъторй,—чееа че ера оприт де леже (закон),—**дар ел а стат ын фрунтeа жудекъторилор ши тот ел а спус осында;**

IV. Іисус Христос а фост осындит **ынаинтеа уней сърбъторй**; ба ынкъ ынаинтеа челей май марй сърбъторй а евреилор, ын ажунул **Паштелор**;

V. Марторій **Хананіас** ши **Ахазіас**, кари фусесе кумпърацй ку парале, ка ши **Іуда**, н-ау фост аскултацй **унул кыте унул ши апарте, чи амындой одатъ**;

VI. Марторій ачештіа н-ау мъртурисит ла фел, іар ын мъртуріиле лор ау спус, къ ау аузит **де ла алцій**, къ Іисус ва дърыма ын трей зиле Синагога чеа маре а Іерусалимулуй ши ын алте трей зиле о ва зиди дин ноу, іар ну къ ей ыншишй ау аузит де ла чел ынвиновъцит кувинтеле ачестеа.

Аша а фост жудекат ши осындит Блындул «Фіу ал Омулуй»,—кълкынду-се де 7 орй законул де кътръ фарисей ши кътръ турарй, адикъ де ачеіа, кари требуіа съ апере законул, іар ну съ-л калче ку кужет урыт ши ку бунъ штіинцъ.

Іатъ пентру че Іисус Христос спунеа фарисеилор, къ ей сунт ка **морминтеле, кари пе динафаръ пар а фи курате,**

Кум тръіеште Мъріа Са Ымпаратул ностру Николай Александрович.

Ын картеа скрисъ до генералул-маіор А. Г. Елчанинов: „Ымпъръцирeа Мъріей Сале Ымпъратулуй Николай Александрович"--се историсеште кум тръіеште Мъріа Са ши Прелумината Са Фамиліе.

Іатъ кытева кувинте деспре ачеаста:

Мъріа Са ынчепе а лукра дестул де девреме.

Де ла 8 чеасурй диминеацъ, унеорй ши де ла 7, ын палатул Ымпъртеск тоцй сынт ын пичоаре. Апроапе де 9 чеасурй Мъріа Са ышй сфыршеште густарeа (маса) де диминеацъ, симплъ ши мъсуратъ, ка ши тоатъ віаца Са. Апой ындатъ се апукъ де лукру сингур ын кабинетул (каса де лукру) Съу. Ел читеште газетеле де диминеацъ, телеграмеле че И-се тримит ши алтеле. Тот че есте де требуинцъ, Мъріа Са ынсамнъ ындатъ ын кътричика-календар, каре се афлъ тотдеауна пе маса Са.

Де ла 10—11 чеасурй Мъріа Са ынтребуинцазъ времеа пентру примбларе. Ынсъ де мулте орй ши ын времеа аста Мъріа Са примеште рапоартеле (докладуриле) ынналцилор службашй, дрегъторй марй, прекум ши але алтора май мичй. Нумай ын времеа каре а ръмас пынъ ла 11 чеасурй, Мъріа Са примблъ прин паркул Съу, де челе май мулте орй сынгур, унеорй ку Моштениторюл Цесаревич, дар нумай де кыт ку юбицій Съй кынй, кари-Л аштеаптъ ку неръбдаре ын ачеастъ време ши кари-шй юбеск фоарте мулт Стъпынул.

Ла 11 чеасурй Мъріа Са се ынтоарче ла палат ши май ынаинте де а прими рапоартеле миништрилор ши але алтор ынналцй служиторй, май ын тотдеауна ку Моштениторюл Цесаревич, густъ, пе рынд, песте о зи, мынкарeа че ли се тримите де пробъ де ла полкул ши конвоюл Мъріей Сале. Ачеастъ мынкаре есте датъ спре густаре де фельдфебел сау де вахмистру, дупъ кум ле есте рындул, ын анумите васе, ынкисе ку кеіа. Мъріа Са биневоіеште тотдеауна съ ынсемне кум 1-а плъкут мынкарeа.

Апой сынт примицй миништрій ши алцій, пынъ ла чеасул упу дупъ аміазъ, кынд се ынчепе густарeа (завтракул).

Ачеастъ мынкаре, де ши мултъ, дар ушоаръ, Ел о примеште ымпреунъ ку Фамиліа Са, пе каре де мулте орй ынтый о веде ын куржерeа зилей. Унеорй се ынвредническ а фи пофтицй ла масъ ши дин суита Са. Дупъ масъ, де пе ла 2 ши пынъ пе ла 3—4 чеасурй, іаръшй се ынчепе примирeа службашилор ши а алтора, кари унеорй ыс пуцинй, алте орй ыс пре мулцй, унеорй, фоарте рар, ну-й примит нименеа. Нумай ын времеа ръмасъ пынъ ла 5 чеасурй, Мъріа Са іар се примблъ. Де ла 5—6 чеасурй, ымпреунъ ку Прелумината Са Фамиліе, Мъріа Са примеште чаюл. Дар ши ын времеа чаюлуй, Мъріа Са читеште чева ын аузул тутурора, къчй ый плаче фоарте мулт ачеаста, ши читеште ку фоарте мултъ искусинцъ, орй историсеште де кутаре сау де кутаре лукру.

Мъріа Са се примблъ пе жос, каларе сау, кум есте ын Петергоф, пе байдаркъ (ун фел де лунтре микъ), цинынд де мулте орй пе женункій Съй пе Фіюл Съу Ымпъртеск. Десеорй сынт парташй ла ачеастъ примбларе ши чейлалцй Копій Прелуминацй.

Де ла 6 чеасурй сара—Домниторюл іаръшй лукреазъ пынъ ла масъ, каре се дъ ла 8 чеасурй. Ын ачесте 2 чеасурй Царул лукреазъ орй сынгур, чееа че се ынтымплъ рар, орй ымпреунъ ку миништрій сау алцй дрегъторй ынналцй.

Ла масъ шаде Домниторюл ун чеас ши жуматате. Де ла 9½ іаръшй лукреазъ. Сомнул ничйодатъ ну-л добоаръ май девреме де 12 сау 12½ ноаптеа, фоарте десеорй ши май тырзіу.

Ничйодатъ Домниторюл Ымпарат ну доарме зіуа. Унеорй, дакъ ышй сфыршеште лукрул, Мъріа Са читеште ын ауз Ымпърътесей ші-й историсеште ын времеа чаюлуй Ей деспре тот че с-а петрекут ын куржеря зилей. Деспре ачестеа Ел скріе ши ын кътричика Са, макар ын кытева кувинте, орй шк унде с-ар гъси—акасъ, ын кълторіе, ын алте църй стреине.

Скріинд фоарте фрумос ши фоарте лъмурит, Домниторюл ынсамнъ тотул репеде ши фъръ штерсътурй. Гындириле Сале сынт скрисе пе скурт, ынцелесе, ын лимба курат русаскъ, феринду-се де кувинте стреине, пе кари ну ле юбеште. Скріе май мулт ку чернеалъ. Прин телефон Домниторюл се фереште а ворби. Ын кабинетул де лукру телефон ну-й, дар есте нумай унул ын каса служилор Ымпъръештй. Унеорй де телефон се фолосеште прин дрегъторій Курцій, прин флигель-адъютанцй ши алцій.

(Ва урма)

Тълмъчитъ де

А. В. Скурту.

Iар пединдъунтру сунт плине де тоатъ некуръціа, ши iатъ пентру че а май зис ын Думнезеештиле Сале проповедуирй:

«Феричицй чей че флъмынвеск ши ынсетошазъ де дрептате, къ ачеіа се вор сътура; феричицй чей пригоницй, къ ачелора есте ымпъръція черюлуй».

А спус тоате ачестеа Мынтунторюл ностру Iисус Христос, пентру къ Ел ынсушй а флъмынзит, а ынсетат ши а фост пригонит **пентру дрептате,** дынду-се морцій ку кълкареа тутурор лежилор Думнезеештй, ши а тутурор дрептурилор оменештй!

Г. С.

Штирй дин Ымпъръціе.

Ын окырмуиреа ынпалтъ бисеричеаскъ се вор фаче мулте скимбърй; ынтре алтеіеа, чеа май ынсемнатъ есте ачееа, къ ын Россія, капул Бисеричій Православниче ва пурта нумеле де Патріарх. Путереа пе каре о аре Обер-Прокурорул Синодулуй де 200 анй ва трече патріархулуй.

Министрул юстиціей а луат мъсурй, ка ындатъ дупъ черчетареа унуй ом арестат, ну май тырзіу де 10 зиле, съ фіе хыртіиле тримисе прокуратурій. —Ачеастъ мъсуръ а фост луатъ дин причинъ къ ынкисориле сынт плине де оаменй, кари аштеантъ унеорй ши ку луниле зіуа жудекъцій.

Сфатул Господърієй Сътештй се ва адуна ла тоамнъ.

Музеул Румянцев дин Москва а ымплинит 50 анй де кынд а фост ынфіинцат.

Ын Петербург а фост дескоперит ун куйб тайник де іоаниць.

Синодул а ынсемнат зіуа де 12 Май, ка зи де прослъвире а патріархулуй Гермоген.

С-а алкътуит ши ынтърит де стъпынире ун ноу устав пентру чей кари требуе съ фіе солдаць, дупъ каре устав ачей кари с-ау нъскут де ла 1 октомвріе пынъ ла 31 Декемвріе 1892 сынт даторй съ ынтре ын оштире ну де ла анул 1914, куме сте аратат ын хыртіиле де кіемаре че ли с-а тримис, дар ын анул 1913. Ачей кари дореск съ фіе амынаць, адикъ лъсаць ынкъ пе о време акасъ, требуе съ факъ черере анул ачеста ын времеа арътатъ де устав, ка съ н-о пъцаскъ.

Ын Петербург, зилеле ачестеа, консулул Ромыніей а дат ун маре прынз (масъ) ын чинстеа министрулуй требурилор стреине але Россіей С. Д. Сазонов.

Ын Москва с-ау адунат де пе ла оаменй, пе улиць, 40 мій рубле пентру флота аеріанъ, адикъ балоане сау шарурй, кари ку ажуторул унор машинй ку бензинъ ши ал унор арипй збоарэ прин аер (въздух), дукынд ку сине ши оаменй ши греутъць марй.

Орй ши че чиновничй, кари ну вор пъзи лежиле (закоанеле) дар ле вор калка, причинуинд недрептъць, вор фи ръспунзъторй де фаптеле лор, адикъ пот фи даць ын жудекатъ. Ачест закон ва фи ынтъ рит де Сфатул Ымпърътеск.

Лъкръміоаре.

Мулте флорй луческ ын луме,
Мулте флорй мироситоаре,
Дар ка вой, мичй лъкръміоаре,
Н-аре-н луме ничй-о флоаре—
Мирос дулче, дулче нуме.

* * *

Вой сынтецй лакримй де ынжерй,
Пе пъмынт дин черй пикате,
Кынд, прин стеле леганате,
А лор суфлете курате
Сбор, върсынд дуіоасе плынжерй.

* * *

Дар де-одатъ вынтул рече
Фъръ време въ косеште!
Астфел соарта крунт ръпеште
Тот че-н луме не зымбеште
Флоареа піере, віаца трече...

*

Повеце бътрынештй.

Май бине пуцин де кыт нимик.
Ынкълзеште-те кыт арде фоку.
Кынд ай турнат вину,—бе-л.
Дакъ деалу ну вине ла ной, съ не дучем ной ла ел!

Примавара.

Чеа май потривитъ ку фиреа омулуй есте віаца де царъ, сътеаскъ, пентру къ ачеастъ віацъ ый пріеште май мулт.

Орйкыт де марй сунт супъръриле, че ни апасъ суфлетул, орйкыт де кинуитоаре сунт грижиле че ни фръмынтъ минтеа, кынд ам пъръсит оратул ши ам ынтрат ын сынул ларг ши мърец ал натурій, сымцим о утураре, паркъ о мынъ невъзутъ ні-а рыдикат о греутате де пе суфлет.

«Ръмас бун, касъ тристъ ши де-нтунерик плинъ, де неагра танкисоаре мі-е гроазъ ши мі-е силъ; ын зорй м-адеменеште віацъ ши луминъ, ши апе че-мй мурмуръ, ши вынтурй че-мй суспинъ».

Есте примъваръ. Соареле пріетенос, каре мынгые привириле ши дескиде фундуриле зърилор, адуче іаръшй віаца ын пъдурй ши пе кымпурй.

«Мунчиторій пе-а лор приспе ыший дрег тотул пентру мункъ, пасериле ыший дрег гласул прин хучеагул де суб лункъ. Жос пе ла тулпинй ла умбръ, флутурій, флорй сбурътоаре, норъжеск ын пърекере, пе сын алб де лъкръміоаре; ши ка рой де петре скумпе, гындъчеій смълцуицй, стрълуческ, віе комоаръ, пе суб іербурй тъйнуицй».

А ынчепут унка кымпулуй.

«Сфынтъ мункъ де ла царъ, извор сфынт де родире, ту лежй омул ку пъмынтул ын о дулче ынфръцире.»

Ын зорй де зуіъ, атунчй кынд роуа стъ ынкъ анинатъ пе фиреле де іарбъ, порнеск плугарій ла арат. Кынтекул чіокырліей ръсунъ ын въздух ши ун вынт ушор ле мынгые образій. Плугуриле се ынширъ пе огоаре.

« Бой плаванй ын кыте шасе траг, се опинтеск ын жугурй, брацул гол апасъ-н коарне, ферул траже бразде лунжй,»

пе кынд

«Съмънъторій харничй ку сакул субсуоаръ, пе кулме, пе вълчеле се суіе, се кобоаръ, свырлинд ын а лор кале съмынца дупъ вынт.»

Соареле скапътъ-н асфинцит. Ын пачеа амургулуй, плугарій се ынторк де ла арат, хъулинд пе лынгъ жугурй.

Зориле се ивеск де дупъ деалурй, апринзынд ръсъритул. Съжецй де фок бръздеазъ черюл. Валурй де флакърй се реварсъ прин въй, алунгынд негуриле. Соареле, вестит прин атыта мпреціе іесе ынсфыршит динтр-о прапастіе де луминъ.

Есте Думиникъ. Клопотул дела бисерикъ кіамъ пе крединчошй ла ругъчюне. Де суб поалеле кодрилор кург оаменій роюрй. Ын въздух есте ръкоаре ши ун дулче мирос де фын. О царкъ рыде ын фрунзиш, апой сбоаръ фылфыинд дин арипй. Де департе се ауде выжыитул апей де ла моаръ.

Ла аміазъ тот сату-й адунат ла жок. Флъкъій ши фетеле жоакъ, де пырые пъмынтул.

«Трей пашй ла стынга бинишор, алцй трей пашй ла дреапта лор, се принд де мынй ши се десприд, с-адунъ черк ши іаръ се-нтинд, ши бат пъмынтул тропъинд, ын такт ушор.»

Бътрыній стау май ла о парте привинд ши чистинд.

«Пе касъ кокостырчій ынфипцй ынтр-ун пичіор, дау гытул песте арипй, токынд дин чіокул лор.»

Соареле асфинцеште, хора се спарже ши мулцимеа плеакъ ын пылкурй спре касъ.

«Пе деал се суіе-нчетишор невесте тинере ши фете, бътрынй ку іарна віецій-н плете ши-нчет, ын урма тутурор, везй тшовъинд кыте о бътрынъ, ку микул ей непот де мынъ.»

Д. Василіу.

Попушой...

Попушой крескут ын спинй
Ка копкилу прин стрешнй;
Попушой бътут де тіатръ
Ка копкилу фъръ татъ,
Попушой бътут де брумъ
Ка копкилу фъръ мумъ.
Фрунзъ верде лозіоаръ...
Чине аре соріоаръ
Аре-о ворбъ бунишоаръ.
Фрунзъ верде аліор...
Чине аре фръцiор,
Аре-ун кувынт бунишор.
Пъсъруйкъ пе хараг,
Ну мъ бластама съ зак,
Къчй ну зак ничй де ун ръу,
Да зак де аліанул тъу;
Къ ну-й нимене ку драг,
Съ-мй пуе мына ла кап,
Съ мъ-нтребе де че зак!..

(Аузите дин гура нородулуй)

Е. Севастос.

Дин Дума Ымпъръціей.

Депутатул Бенигсен ымпреунъ ку адвокаць причепуць ыший ва да пъререа асупра законулуй пентру типъритурй. Націоналиштій ау примит проектул фъкут де В. В. Шульгин, дупъ пъререа къруіа, дакъ ынтрт-о газетъ с-ар типъри вре-о скріере, купринсул къреіа ар фи революціонар сау ымпотрива закоанелор ымпъръцій, турбу рынду-се астфел пачеа ши лиништеа ей,—атунчй едиторул ва ръспунде де урмъриле че-ар авеа аша скріере, сау дакъ ачеста ну с-ар гъси, атунчй типографул. Дар че есте ноу ын правилеле луй Шульгин,—некуноскут зако нелор русештй,—есте къ, дакъ едаторул н-а фост гъсит виноват де жудекатъ ши арестул с-а фъкут пе недрептате, ачдста поате чере деспъгубирй бънештй де ла казна Ачест проект ва трече деокамдатъ ын комісіа пентру типъритурй.

Прогресиштій се прегътеск де протестаре, адикъ вор ворби ымпотрива унора дин ачесте правиле.

Господърія сътеаскъ.

Мулцй динтре господарй, орй дин липсъ де време, орй дин алтъ причинъ, ничй пынъ акума н-ау арат пъмынтул лор; іар алцій, дакъ л-ау ши арат, ынсъ ну л-ау боронит ка лумеа!

Аста—й ръу, ку атыт май ръу, къ пъмынтул акума есте фоарте ускат, ши дечй греу де арат ши боронит, дар требуіеск фъкуте ачестеа кыт де деграбъ.

Съмънътуриле девреме сынт челе май буне; —челе тырзій май греу принд ръдъчинй, ши кіар дакъ ши принд, ку греу пот ръсъри, дин причина пъмынтулуй ускат ши таре.—Пынъ ын зіуа де Сф. Георгіе требуе саманат попушоюл нумайдекыт, пентру къ чел саманат тырзіу, се коаче ку греу ши ну дъ роадъ мултъ ка чел девреме.

Кред къ фасолеле, мазереа, салата, рыдикиле де лунъ, картофеле, чеапа, устуроюл ши челелалте сынт саманате, іар патлажелеле, сфеклеле, целина курекюл-- ръсъдите.—Съмънацй ши бостаній, пепеній, арбужій, зъмошій ш. а., къ ну-й девреме. Пърынга ши луцерна требуіеск акум саманате.

Ливезиле ши віиле требуіеск нумай декыт куръците де омизй, кари сынт челе май фолоситоаре пентру копачй, — еле мънынкъ пъдукій де копак ш. а.—Пунереа брыіелор принзътоаре требуіе фъкутъ акума.

Віиле десгропате требуіеск кыт де мулт стропите ку купорос де арамъ (мъдный купорос, ун фел де піатръ вынътъ, калакан), **пынъ ла іеширеа мугурилор,** —ку 1% аместек де купорос (ла 20 ведре—ла 600 фунтурй де апъ—съ фіе пусе шасе (6) фунтурй де піатръ вынътъ). Варул ну требуе адаос ла ачест аместек.

Віиле ау суферит мулт дин причина унуй грибушор, каре акума ынчепе ымболнъвиреа лор (Милдіу), —де ачееа ши требуіеск стропите бине акума.

Віиле тинере, май алес, ау суферит дин причина ши а омизилор къръбушилор де Май.—Ачесте омизй, ниште віермй албй дестул де грошй, май, стрынщй колак, ку капул таре шп галбън, ку трей пърекй де пичоаре галбене ау причинуит маре ръу ши деалурилор ку попушой. — Ачештй віермй маре ръу фак ши картофелор, арбужилор ш. а., дар пе вій, курат ле пустіеште! Акума ачештй віермй се префак ын къръбушй, прин луна Май ынчеп съ сбоаре ши се ынмулцеск фоарте мулт.—Пентру а опри ачеаста, віиле требуіеск фоарте бине сапате, іар віермій ачештіа требуіеск стрынщй ши стырпицй.—Ей се въд фоарте бине, пентру къ сунт грошй ши де ун дежет.

Пентру принdereа ачестор омизй примеждіоасе се ынтребуинцазъ ши принзъториле (ун фел де гропй амъжитоаре), че се фак пентру алт сой де віермй (омизй), кари се нумеск тенебріонй сау гындачй де марморъ.

Атыт ливезиле, кыт ши віиле требуіеск фоарте бине греблате, іар гръмезиле адунате дин тот фелул де кренжй ускате, буруене, фрунзе ш. а., съ фіе арсе нумай де кыт

Агроном.

Доамне сфинте.

Доамне сфинте, ну ці-й желе
Де тинерецеле меле,
Съ ле лаший аша де греле?

Къ ле трек
Ши ле петрек

Тот ку дор ши ку наказ
Ши ку лакримй пе образ!..
Де лакримй н-аш бага самъ,
Къ ле штерг ку-а меа нафрамъ
Дар мі-й милъ де образ,
Къ ръмыне фрипт ши арс,
Ши ръмыне вестежит

Ка отава де пе рыт,
Кынд ый бунъ де косыт!..

(Аузите дин гура нородулуй)

І. Бырсану.

Дин Кишинъу.

А венит аичй ноул Епископ ал Измаилулуй П. С. С. Неофит, каре а фост пынъ акума мисіонер-проповедуитор ын Вологда. Ла гаръ (вокзал) а фост ынтимпинат де Преосфинцитул Гавріил, Епископул Акерманулуй.

Дорим дин тоатъ инима Преосфинцитулуй Неофит о избындъ десъвършитъ ынтру ынтоарчереа оилор рътъчите дин Басарабіа ла калеа чеа адевъратъ а Сф. ноастре Бисеричй.

Домнул А. К. Леонард, каре ымплинеште дрегъторіа де окырмуитор (предводитель) ал дворенилор (нобилилор) дин Басарабіа, а авут феричиреа съ фіе примит де Мъріа Са Ымпъратул.

Ын фолосул обштіей де бинефачере «Бессарабец» (Басарабеанул) се вор адуна прин каселе ши пе улиціле Кишинъулуй парале, прин вынзареа де «Флорй, Албастре». Чине ва вре съ поарте пе пептул съу «Флоареа Албастръ», съ деіе пентру чей кари н-ау татъ ши мамъ—кыт л-а ласа инима!

Кынтекул бецивулуй...

Браво гурэ! Вьд къ сунт стъпын пе мине, ам трекут пе лынгъ крышмъ, фъръка съ интру!.. Хай, дар, гуръ, съ те чинстеск....

Сфатурй.

Кум требуіе съ фіе мулсъ бине вака, ка съ деіе май мулт лапте ши богат ын смынтынъ ну штіе фіекаре.

Дакъ врецй лапте мулт ши бун, фачецй аша:

Вака требуе мулсъ ръпеде, мулсъ пынъ ла урмъ, пентру къ лапте ле ачеста еста чел май бун. Ын тоате зилеле вака съ фіе мулсъ ла ачелаш чеас, съ фіе мулсъ кручиш, адикъ ку о мынъ ынаинте ши спре дреапта ши ку чеалалтъ ынапой ши спре стынга.

Мыниле ши доница съ фіе курате ши съ се мулгъ вака ну ку 2, дар ку тоате 5 дежетеле.—Кынд вака есте тынърь ши нървашь, фъ-о съ стеіе ку ун пичіор де диннаинте рыдикат ын сус. Ничйодатъ съ ну бацй вака, ничй вицелул. Вака требуіе съ стеіе лиништитъ ла мулс.

Чине н-а съмънат ничй пынъ акума картофеле, съ факъ ку сапа куйбурй, ла ун аршин апроапе депъртаре унул де алтул, адынчй де ун шферт де аршин. Ын фіекаре куйб се ва пуне ынтый пуцин пъмынт де былегар путред, апой кыте доуъ картофе ынтрежй, потривите, ну марй таре, ши съ ну фіе алтурса, липите уна де алта. Апой се акопър ку пъмынтул скос дин куйб, авынд грижъ а-л мърунци ку сапа ши де а апаса ку досул сапей пе куйб. Дакъ а плоуат ынаинте де а ръсърит картофеле, требуе съ се спаргъ коажа пъмынтулуй дин куйб, алтфел ну пот, сау іесъ ку греу врежій.

Ла трей съптъмынй дупъ съдире, дупъ че ау ръсърит бине, се пръшеск ушор ши се стрынже пуцин пъмынт ымпрежурулкуй булуй, іар кынд ау ажунс ынналцй де апроапе жумътате де аршин, требуе стрынс пъмынт ынпрежурул куйбулуй, фъкынду-се кудынсул ун мошорой ынналт ши лат ла гуръ. Одатъ ку мошороюл се таіе тоцй врежій слабй ши субцирй, лъсынду-се нумай 5—6 бунй ын фіекаре куйб.—Дакъ буруіенеле ау крескут марй, атунчй, пе време ускатъ, се ва май пръши одатъ.

Дин Балканй.

Мулцй дин молдовенй ау аузит, къ ундева песте границъ, ши ануме—ын Балканй, се ръзбоіеск ку туркул 4 църй православниче: Греція, Болгарія, Сербія ши Черногорія (Мунтенегру).—Ши се бат ши акума ку туркул пъгын, каре пынъ май дъунъзй—о сутъ деанй ыннапой—хей, Доамне, мулт не-а супт ши ноуъ Молдовенилор сынжеле,—се бат ку дынсул ачесте патру църй—пентру Сфынта Круче, пентру слобозиреа де жугул турческ а фрацилор лор, віаца кърора суб стъпыниреа турчеаскъ а фост нумай ун кин пынъ акума!

Ши дупъ кум ын анул 1812 ын локул жумътъцій де лунъ а фост ынфиптъ Сфынта ноастръ Круче, прин сынжеле варсат пе ачест пъмынт де ной ши де фрацій ши бинефъкъторій ноштри Рушй, кари не-ау скапат пе тотдеауна де тираніа турчеаскъ,—тотъаша акума челе патру църй, унинду-се ымпреунъ, ау здробит ку десъвыршире пе турчй,—Сфынта Круче а бируит!

Ку тоате ачестеа турчій ынкъ ну се дау;—дар н-а ръмас мулт ши пынъ ла инима ымпъръціей турчештй—Константинопол сау Цареград, кум ыл май нумеск!

Пынъ акума, дин тоамна анулуй 1912, кынд с-а ынчепут бътъліа ку турчій, оштириле ачестор патру църй ау алунгат пе турчй дин мулте локурй стъпыните де ей, ши ау фост луате фоарте мулте ораше делале лор, динтре кари май марй ши. челе май ынсемнате сунт: Адріанополул, каре се нумъръ а доуа капиталъ а ымпъръціей турчештй, Салоникул, Монастирул ш. а. Аку, ну демулт, ын Салоник а фост ымпушкат домниторюл гречилор Георгіе, каре есте фрателе Мъріей Сале Ымпъртештй Маріа Ѳеодоровна. Ын локул луй с-а суит пе тронул греческ фіул съу Константин.

Пентру а се опри варсареа де сынже, апой, тоате ымпъръціиле май марй се сфътуіеск, кум ар фаче съ се ынкеіе паче ынтре турчй ши челе 4 църй уните.

Есте нъдежде де ымпакаре, пентру каре фоарте мулт се стъруіеште Мъріа Са Ымпъратул ностру, каре, ка тотдеауна, вре съ фіе ынтре оаменй паче ши бунъвоире.

Нумай де ну с-ар сфъди пе урмъ де ла ымпърцалъ челе патру църй!..

Аша, се зиче, булгарій ну вор съ деіе гречилор Салоникул, пе каре гречій ау ынчепут съ-л ынтъріаскъ ш. а.

Деспре ачеастъ бътъліе сынт фоарте мулте де историсит:

Албаніа ши Македоніа вор съ фіе неатырнате.

Деспре Албаніа с-а ши хотърыт, ка еа съ фіе неатырнатъ, дар сынт унеле неынцележерй дин причина границелор.

Сфынтул Мудте не ла Аѳон ва фи сокотит ка лок ал тутурор нороаделор православниче ши ну ва май фи суб стъпыниреа турчилор.

Мунтенегреній вор съ іее нумайдекыт ун ораш турческ ла мареа—Скутарій, каре динтр-о парте есте ынкунжурат де коръбііле ымпъръціилор челор марй, кари ну воіеск ка ачест порт съ фіе ал Мунтенегренилор,—кари сынт ажутацй ла Скутари де сырбй.

Сырбій ынсъ ау ынчепут съ-шй кіеме оштиреа де ла Скутари, кънй вьд ей къ ну-й кип де луат.

Ла Тарабош зилеле ачестеа а фост о бътъліе ынтре турчй ши мунтенегренй, ын каре с-ау препъдит фоарте мулцй оаменй, ну дин причина турчилор, дар а сырбилор, кари ажутау пе мунтенегренй.—Командантул оштирилор сырбештй а уйтат съ порунчеаскъ ынчетареа фокулуй де артилеріе.

Мунтенегреній чер деспъгубирй пентру Скутари, макар къ ну л-ау луат ынкъ, сау съ ли се факъ ун ымпрумут де банй.

Ла Чеаталджеа, пе каре оштириле булгърештй о сокотеск порциле Константинополулуй, пентру къ есте апроапе де ел, а фост зилеле ачестеа о бътъліе ушоаръ де артилеріе ынтре турчй ши булгарй, пе урмъ с-ау лиништит дин амындоуъ пърциле.—

Аичй, ла Чеаталджеа, сунт тоате оштириле турчештй адунате, ши аичй се ва да бътъліа чеа май маре, дакъ турчій ну се вор ымпака ку чей уницй, кари ау гындул ши сынт хотърыцй съ ынтре ын Константинопол, капитала Турціей, ын каре тръіеште султанул турческ.—

Ын Адріанопол се зиче къ мор оаменій де фоаме ши холеръ, пентру къ командантул оштирилор турчештй Шукрипаша, ыннаинте де а да четатеа ши де а фи принс де булгарй ши сырбй, а тъіет тоате подуриле ши а стрикат тот че ера пентру храна оаменилор.

Ын Лондон сфатул амбасадорилор адикъ, а ымпутерничицилор тутурор ымпъръціилор, ау хотърыт съ ынлесніаскъ Мунтенегрулуй ун ымпрумут де 11 миліоане рубле.

Домниторул Мунтенегрулуй Никита а порунчит оштирилор съ ымпуште Скутарій ыннаинте. Ел чере о сутъ де миліоане.

Турція ну вре съ плътіаскъ деспъгубирй де ръзбой.—

Австріа ничй ну вре съ аудъ де ачееа, ка Черногоріей съ и се деіе макар о ашкіе дин пъмынтул Скутарилор.—

Ын Константинопол се аштеаптъ ла о революціе ши гоанъ ымпотрива streinilor.

* Ын зіуа де 3 Априліе с-а ынторс дин Софія ын Кишинъу докторій ши сурориле де каритате (милосердіе) а спиталулуй Кручеа Рошіе, кари ау ажутат пе чей рыницй ын ачест ръзбой (бътъліе) ку турчій.—

Провербе ши зикъторй.

— Копилул ръу, блъстъмул луй Думнезеу.

— Де кыт ла ану ун боу, май бине астъзй ун оу.

— Калу де дар ну се каутъ ын гуръ.

— Гъина каре кынтъ сара, ну се оуъ диминеаца.

— Ту, фоамете лунгъ, унде-ай іернат? Ла сарак ын лунгъ, ла сарак ын пат.

— Ку ынчету се фаче оцету
Ши копаку маре динтр-о ашкіе ну се таіе.

— Де юбит че не юбим
Тот ла ану не-нтылним.

— Омул ку-нвъцътуръ ый курже міере дин гуръ.

Челуй неынвацат ничй мъкар пасат.

— Фій, инимъ, ръбдътоаре ка пъмынту субт пичоаре.

Кулесе де *Антон Панн.*

Ферурите.

* Обштіа Американъ Географикъ а дат 38 мій рубле ши корабіа «Фрам», пентру ка Амундсен, каре а дескоперит полул судик (де міазъзи) ал пъмынтулуй, съ май факъ ынкъ ун аша друм, трекынд чел ынтый каналул Панама.

* Папа Ромей Пій X есте греу болнав.

* Ын Китай (Кина) се прегътеште алтъ революціе (ръскоалъ) ымпотрива стъпынирій. Прешединтеле републичей кинезе Юаншикай ера съ фіе учис.

Ымбръкъминтеа цигънеаскъ.

Ун цыган одатъ ынтылнеште пе-ун молдован пе друм ши опринду-л ый зисе:

— Буна зіуа, мошулика.

— Мулцъним дунитали, цыгани.

— Аолеу, мошулика! пе унде хай фост ш-ай умблат, де ун хал меу фрате н-ай дат?

— Ну!

— Іака, мошулика, де л-ай гаси, ши де ну л-ай гаси, тот съ-й спуй мулта санататеа ди ла ной, ш-ай съ-л куноштй нумай дупа хайне, къ таре есте бине ымбракàт; нумай деспре соаре-ръсаре аре о бортъ маре; деспре луна уна буна; іар деспре цара немцаскъ—драку съ-л май кыркіаскъ...

Аузитъ де С. Векю.

Почта Редакціей.

Д-луй С. Н. І—в. Мъ фолосеск де ачеастъ ымпрежураре, пентру а вЪ респунде ла ынтребаре, спре штіинцъ ши алтора, кари суфър, кред еу, тот де аша дурере де кап...

Да, миліоанеле луй В. Г. Калмуцки вор фи ымпърците ынтре челе трей мътуше де мамъ але луй Калмуцки. Ну въ сфътуіеск. Дар въ дау сфатул, съ въ ынскрицй ла газета ноастръ май бине, де кыт съ келтуицй ку друмуриле ши пе алте нимикурй—фъръ де фолос!

К.

Ынштіинцърй:

Се каутъ

Вынзъторй де газетъ, кари съ вындъ прин сате, тыргушоаре ши ораше, май ку самъ ын зилеле кынд се фак іармароачеле, кынд есте тырг. Чине дореште ши поате фаче ачеаста, съ биневоіаскъ а ынштіинца Редакціа газетей *«Гласул Басарабіей»*, арътынду-се ши кыте ануме нумере, ши унде, пе нумеле куй, съ фіе тримисе. Плата дупъ ынвоіалъ.

М. И. ЛУКАШЕВСКІЙ.

Кищинев. Фонтанный пер. № 4, колц ку Купеческая, лынгъ турнул адукътор де апъ. **Телефон № 121.**

Се вынд ку прецуриле фабричилор:

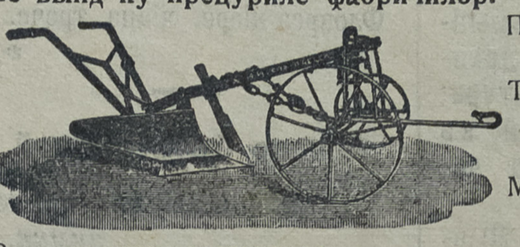

Плугурй дин фабрика Обштіей Акціонере И. И. Ген.

Тъіетоаре де паіе (шишкъ), машинй де тріер ши пуртътоаре де кай М. Вольскій & К°.

Машинй пентру бътут попушоюл . . К. К. Лайер.

Вынтурътоаре-алегътоаре . . . . П. А. Донцов.

Машинй ши инструменто Американе пентру лукрареа попушоюлуй . . . . В. Купер & Непоцій

Машинй Американе де сечерат . . . . Диринг.

Пульверизаторй пентру стропитул віилор . . . . К. Платц.

Мотоаре де пъкуръ, морй, машинй пентру бътут унт, пентру сфармат ши сторс стругурій де поамъ, ши алтеле **дин фелурите фабричй.**

Оале «ВЕК» де Азбест ши Цемент, челе май буне **пентру акоперитул каселор дин ораше ши сътештй, фоарте ушоаре ши трайниче.**

Се тримит ла черере каталогурй ку прецул фабричилор.

Ынвредничитъ ку медаліа де аур ши аржинт.

Ноуа дескисъ **ФОТОГРАФІЕ И. ЗЕМШМАН.**

Кишинев. Михайловская 58, ынтре Александровская ши ул. Шмидт, **песте друм де Товъръшіа Котляревскій.**

Лукреазъ фрумос ши ку акуратецъ.

Фотографіа аре челе май ноуъ декорацій.

ПРЕЦУРИЛЕ ФОАРТЕ ІЕФТИНЕ

МОТОРЙ КУ ПЪКУРЪ

Гамиль-Анройд ку марка **Гидройль** винде ку парале плътите пе рынд

Я. И. Лукашевскій

ымпутеричит пентру Бесарабіа.

Кишинев. Фонтанный пер. № 4.

Димитріе Семенович

ГУЦУ

КРОЙТОР БЪРБЪТЕСК

Кишинев. Купеческая ул. № 47, алътуреа ку Ресторанул «Національ».

МАГАЗИНУЛ

ДЕ ОДОАРЕ БИСЕРИЧЕШТЙ

ДАВИД ФЕДОРОВИЧ

Кара-Стоянов.

Магазинул ынтый пе улица Александровская, колц ку Михайловская, каса соборулуй. Ал дойлеа магазин пе улица Харлампіевская, ын каса проприе № 53

ЫН КИШИНЪУ.

КЛОПОТЕ

ДИН ФАБРИКА

Финляндскій ши Оловянишников.

СЕ ВЫНД

ОДОАРЕ БИСЕРИЧЕШТЙ

ИКОАНЕ

ымбръкате ку аржинт ши аур.

Стофе де аур ши аржинт

ВЕШМИНТЕ ГАТА

Плащанице бродате.

СТЕАГУРЙ

де метал ши де постав

КАДЕЛЬНИЦЕ

Сфечниче бисеричештй

СЕ ВЫНД

ЛУКРУРЙ ДЕ АРЖИНТ

де метал алб

САМОВАРЕ

дин фелурите фабричй

ибриче пентру кафе

КУЦИТЕ ДЕ МАСЪ

дин фелурите фабричй

МУШАМАЛЕ

ди фабричиле стреине ши русештй.

Лъзй де Москва

ЧЕМОДАНЕ

ши алте лукрурй.

СЕ ВИНДЕ УНТДЕЛЕМН ДЕ КАНДЕЛЪ ДЕ ЛА АѲОН, ТЪМЫЕ ШИ СМИРНЪ.

Примеск порунчеалъ пентру тоате одоареле бисеричештй, ку ПРЕЦУРИЛЕ ЧЕЛЕ МАЙ ІЕФТИНЕ.

Фелюрите ИКОАНЕ ын маре нумър а Прк. СЕРАФИМ ДЕ ЛА САРОВ. ші а Прк. АННА ДЕ ЛА КАШИН.

Примеск порунчеалъ пентру иконостасе ноуъ.

Пентру чесъ бей чай!

дин самоваре де арамъ, кынд ку ун прец дестул де мик фіекаре самовар де арамъ, поате споит ку никел де Берлин, пентру търіа къруіа ръспунд ынскрис пентру 3 аній де зиле. Фолосул есте маре, авынд ун самовар никелат, пентру куръцуреа къруіа ну требуе препъдитъ времеа ку унсорй де тот фелюл, дар поате фи спалат нумай ку **АПЪ**, ка пе фереастръ, ши штерс ку о петикъ куратъ.

Никеларeа самоварелор де тот союл, а сфечничелор, тъблълилор, лингурилор, лъмпилор, велосипеделор, грамофоанелор, прекум ши дресул лор се фаче **ку прецуриле челе май ієфтине** ын ателіерул механик ши де никелат

Ш. МЕРЕМИНСКІЙ

Кишинев. Михайловская ул. песте друм де Товъръшіа Котляревскій № 58.

Каре аре челе май ноуъ машинй електриче дупъ чеа дин урмъ техникъ.

ПЕНТРУ СЕРБЪТОРЙ

с-ау примит ын магазинул де ынкълцъминте

Н. И. ЩУКА

тот фелюл де ботине фоарте буне ши фрумоасе. Дин челе май буне фабричй русештй ши стреине **Универсаль, Кипер, Баумфлек, Лисянскій, Нейдер** ш. а. кумпаратъ ку параделе плътите одатъ, пентру ачееа ши есте ку путинцъ а се винде

ку прецуриле челе май іефтине.

Кишинев. Александровская ул. колц ку Купеческая, суб отелул „Національ".

Де ынкиріет

Де ла Сф. Георгіе а. к., ын с. Нъпъденй, цынутул Бълцилор, о касъ маре, фрумоасъ, де къръмидъ, каре аре ын оградъ о кивницъ, тот де къръмидъ, пентру 30 полобоаче де вин. Прецул 150 карбоаве пе ан. Дориторій съ скріе ын Кишинъу, Пушкинская 5, пентру *К. Д. Гр.*

Печатано въ типо-литографіи Ф. П. Кашевскаго, Кишиневъ.

Редактор-Едитор: **Гр. Д. Константинеску.**